

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนก วงษ์ตระหง่าน. การเมืองในระบอบประชาธิปไตย ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- กมล สมวิเชียร. ประชาธิปไตย-ความหมาย-ปัญหา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2519.
- กระมล ทองธรรมชาติ. หน้าที่พลเมือง ส 431 ตรงตามหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย หมวดสังคมศึกษา พ.ศ. 2520. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2521.
- กรณีทู่งใหญ่กับการสอนหน้าที่พลเมือง. วิทยาสาร 24 (พฤษภาคม 2516): บทนำ.
- กฤตนิยน์ สามะพุทธิ และ เฉลียว ฤกษ์รุจิพิมล. หนังสือเรียน ส 605 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประสานมิตร, 2536.
- ก่อ สวัสดิ์พิพาณิชย์. บอกกล่าวเล่าขานถึงการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติในอดีต. ใน สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 25 ปี การวางแผน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- _____. วิจารณ์แผนการศึกษาแห่งชาติ. ใน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ชุมนุมทางวิชาการ บทเรียนจากการจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา. รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่สาม สิงหาคม 2512. พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา. (ม.ป.ท.).
- _____. ศธ.ตั้งกก.3ชุด ลุยสร้างปชต. มติชน (30 มิถุนายน 2535): 17.
- การศึกษาในทัศนะของ ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 8 (ธันวาคม 2516 - มกราคม 2517): 11-17.
- การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 8 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2517): 155-160.
- กำแพง พลากร. วิจารณ์แผนการศึกษาแห่งชาติ. ใน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ชุมนุมทางวิชาการ บทเรียนจากการจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา. รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่สาม สิงหาคม 2512. พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

- เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์. ปาฐกถาเรื่อง สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย โดยพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ วบอ. รุ่นที่ 5 , 7 กรกฎาคม 2520 (คาบแปล). รัฐาภิวัตน์ เล่มที่ 19 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม 2520). 61-68.
- โรกเมน จิรัญกุล และเสรี ลีลาสัย. หนังสือเรียน ส 504 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2537.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองการพิมพ์, 2532.
- _____. โครงการการศึกษา แผนการศึกษาชาติแผนการศึกษาแห่งชาติ. เอกสารการสัมมนาเรื่อง "การดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ณ โรงแรมบางแสน จังหวัดชลบุรี วันที่ 13-15 ธันวาคม 2521 (ม.ป.ท.) (ม.ป.ป.)
- _____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์. (ม.ป.ป.) (อัดสำเนา)
- _____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 กรุงเทพมหานคร: อรรถผลการพิมพ์, 2536.
- _____. รวมมติคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2534-2535. (อัดสำเนา)
- _____. รายงานการติดตามผลการพัฒนาการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาเรื่อง โครงสร้างเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้, กุมภาพันธ์ 2532. หน้า 33-36. (อัดสำเนา)
- _____. รายงานการประชุมคณะกรรมการร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 13/2519 วันจันทร์ 6 ธันวาคม 2519 ณ ห้องประชุม 1. อ่างศิลา โพนม วรรณศิริ. เบื้องหลังการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520. วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 11 (เมษายน - พฤษภาคม 2520): 13.
- _____. รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาตามข้อเสนอของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2520.
- _____. ที่ สร. 0804(1)/2101 เรื่อง รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, 4 ธันวาคม 2517.

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา, การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม เรื่องการปฏิรูปการศึกษา (ฉบับย่อ)
และแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 รายงานของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษานำเสนอ
 คณะรัฐมนตรี 4 มกราคม 2521. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
 แห่งประเทศไทย, 2521.

____. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม เรื่องโครงสร้างเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้
 รายงานของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา นำเสนอคณะรัฐมนตรี 4 มกราคม 2521.
 (อัดสำเนา)

ครูเทพ (นามแฝง). จดหมายครูเทพ (แสดงความเห็นต่อเรื่องคดีการศึกษาแผนปัจจุบัน)
เสนาธิการ 2 (กรกฎาคม 2467): 69. อ้างถึงใน เสน่ห์ จามริก. การเมือง
กับการศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร: การพิมพ์พระนคร, 2523.

ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาไทยในประเทศไทย. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 8 (มิถุนายน-
กรกฎาคม 2517): 155-158.

โครงการศูนย์ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาธิปไตย. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 8 (กุมภาพันธ์-
มีนาคม 2517): 91-95.

คำแถลงนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ทางสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง
 และสถานีวิทยุทุกสถานี คืนวันเสาร์ที่ 30 ตุลาคม 2519 เวลา 17.45 น. ถึง
 20.00 น.. ข่าวกระทรวงศึกษาธิการ 3 (พฤศจิกายน 2519): 1-7.

จิต ภูมิศักดิ์. ความเป็นมาของคำสยาม-ไทย ลาว และขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ.
 กรุงเทพมหานคร: โรงสยามการพิมพ์, 2519.

จรูญ วงศ์สายัณห์. ระบบการศึกษาไทยในระบอบรัฐธรรมนูญ ช่วง พ.ศ. 2475-2520. ใน
อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายจรูญ วงศ์สายัณห์. ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลา
อิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2532. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531.

____. สาระและรูปแบบของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคต.
ในกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. บนเส้นทางแสวงหาโฉมหน้าใหม่ของ
การศึกษาไทย. รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 4 (พฤษภาคม 2516).
 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์เศส, 2517.

จรูญ สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์ฉบับพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

- จรรยา สุภาพ และคนอื่น ๆ. หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 401 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- _____. หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 402 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- _____. แบบเรียนสังคมศึกษา ส 534 หน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- จรัสศักดิ์ สุรงค์พิพรรธน์ และ นิรมล สุธรรมกิจ. หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 606
สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประสานมิตร, 2536.
- เฉลิมเกียรติ ผิวนวนล. ประชาธิปไตยแบบไทย : ความคิดทางการเมืองแบบไทย พ.ศ.2519-
2529. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- ชนิดา รักษ์พลเมือง. การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์, 2532.
- ชัยสิริ สมุทวนิช. วรรณกรรมการเมืองไทย 14 ตุลาคม 16 - 6 ตุลาคม 19 รากเหง้า. การก่อเกิด.
การเติบโตและพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2524.
- ชัยอนันต์ สมุทวนิช. ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2523.
- _____. อุดมการณ์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2527.
- ชานาญ นิสารัตน์. หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 402 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- _____. หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 606 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- ชานแหละหลักสูตรการศึกษาไทย, ประชาชาติ 2 (เมษายน 2518): 44-46.
- ดำรง ลัทธพิพัฒน์. วิจารณ์แผนการศึกษาแห่งชาติ. ใน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
ชุมนุมทางวิชาการ บทเรียนจากการจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา. รายงานการ
ประชุมทางวิชาการครั้งที่สาม สิงหาคม 2512. พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
(ม.ป.ท.).

ถนอม กิตติขจร, จอมพล. คำบรรยายของ ๗๗๗ หัวหน้าคณะปฎิวัติ แก่นักศึกษาวิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร รุ่นที่ 15 เมื่อ 22 กันยายน 2515 ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
รัฐสาริรักษ์ 15 (มกราคม 2516): 26.

ทินพันธ์ นาคะตะ และคณะ. หน้าที่พลเมือง แบบเรียนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพ
มหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2521.

_____. หน้าที่พลเมือง แบบเรียนหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2520 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2520.

ธรรมเกียรติ กั่นอริ. ปฎิรูปการศึกษา : เส้นทางเลือกก่อนสายสุดท้าย. ประชาชาติ 2
(มีนาคม 2518): 33-34.

ชานินทร์ กรัยวิเชียร. คำปราศรัยและโอวาทของ ๗๗๗ นายชานินทร์ กรัยวิเชียร
นายกรัฐมนตรี เนื่องในพิธีการเปิดการอบรมข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง
แผนความมั่นคงแห่งชาติครั้งที่ 1/2520 วันที่ 23 เมษายน 2520 ณ หอประชุม
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (อட்சาเนา).

ธิติมา พิทักษ์ไพรวิน และ วไล ณ ป้อมเพชร. แบบเรียนสังคมศึกษา ส 503, ส 504
ประวัติศาสตร์ทั่วไป ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช,
2519.

นางนารถ เดชณรงค์. แนวทางการศึกษาของ ศ.มล.ปิ่น มาลากุล รายงานผลการวิจัยทุนวิจัย
เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2528. (อட்சาเนา).

นนทินี (นามแฝง). ทำไมต้องปฎิรูปการศึกษา. วิทยากรย์ 73 (ธันวาคม 2517): 10-12.

นินาท คัมภีรยานนท์, หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 503 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2537.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. การเมืองของการศึกษาไทย. ศึกษาศาสตร์สาร 13 (ตุลาคม - กันยายน
2527): 7-10.

นุชนารถ สุนทรพันธุ์. การวางแผนการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2523.

- บัญชา เนิมทรานนท์. วัฒนธรรมศึกษาค้นคว้าจากสภาพสังคมไทย ใน ปฏิวัติวัฒนธรรมสามัคคี
ประชาชนเพื่อการปลดปล่อย. พระนคร: ชุมชนพุทธศาสตร์และวัฒนธรรม, โรงเรียน
สวนหลวงวิทยาลัย, 2518. อ้างถึงใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประชาธิปไตย สังคมนิยม
คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2523.
- บุญเลิศ นาคแก้ว และ นางเยาว์ สุชาพันธ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.
- ปฏิรูปแผนการศึกษาแห่งชาติ. วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพิเศษ 9 (2518):
313-320.
- ปธาน สุวรรณมงคล. ลัทธิการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนาของไทย เอกสารการสอน
ชุดวิชาลัทธิการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: โรงพิมพ์
สุรชัยธรรมาธิราช, 2532.
- ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดชื่อเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่ห้ามมิให้ผู้ใดมิไว้ครอบครอง.
มหาดไทย 2 (สิงหาคม 2520): 68-72.
- ประดิษฐ์ วังสะวิบูลย์. ควรจะมีปฏิรูประบบการศึกษาได้หรือยัง ?. สยามรัฐ (24 กุมภาพันธ์
2517): 6.
- ประยูร ศรีประสาธน์. รองศาสตราจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุรชัย
ธรรมาธิราช. สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2539.
- ประเสริฐ วิทยารัฐ. แบบเรียนภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
พิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2521.
- _____ . แบบเรียนภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
พิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2521.
- _____ . แบบเรียนภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
พิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2521.
- แผนแก้ไขแบบเรียนของกรมวิชาการ. วารสารห้องสมุด 18 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2517):
349-350.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. 42 ปี กรมวิชาการ. (ม.ป.ท.) (ม.ป.ป.).
- พรทิพย์ สุวรรณโรจน์. นัยของการศึกษากับการพัฒนาประเทศ. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 23
(ตุลาคม 2531-มกราคม 2532). 76-80.

- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุดดีพันธ์. การเมืองของเด็ก : กระบวนการสังคมปริทัศน์
ทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.
- พลศักดิ์ จิระไกรศิริ. การเมืองเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2524.
- พุทธปรัชญา คือ ปรัชญาการศึกษาไทย, สัมภาษณ์ เอกวิทย์ ณ ถลาง. วารสารการศึกษา
แห่งชาติ. 18 (ธันวาคม 2526 - มกราคม 2527): 35-36.
- รพยม วรณศิริ. จากสภาการศึกษาแห่งชาติถึงคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : สถานภาพ
 และพัฒนาการ. วารสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 13 (กุมภาพันธ์
 - มีนาคม 2522): 18-36.
- _____. เบื้องหลังการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520. วารสารสภา
การศึกษาแห่งชาติ 11 (เมษายน - พฤษภาคม 2520): 1-22.
- _____. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 8 (ตุลาคม-พฤศจิกายน 2516): ก.
- ไพฑูรย์ พงสะบุตร. หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 503 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.
 กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- _____. หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 504 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.
 กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- _____. แบบเรียนสังคมศึกษา ส 513 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปยุโรปและอเมริกา
เหนือชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- _____. แบบเรียนสังคมศึกษา ส 514 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปอเมริกาใต้ แอฟริกา และ
โอเชียเนีย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. การศึกษาและสังคมปริทัศน์. ใน สุจิต บุญองการ และคณะ (บรรณาธิการ),
มนุษย์กับสังคม. หน้า. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- _____. การศึกษาเพื่อความเป็นธรรม เสรีภาพ และประชาธิปไตย เอกสารการสอนชุดวิชา
ไทยกับการปรับประเทศให้ทันสมัย หน่วยที่ 10-15. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหา
 วิทยาลัยสุราษฎร์ธานีราช, 2534.
- พอร์, เอตการ์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาเพื่อชีวิต โลกแห่งการศึกษานับปัจจุบันและอนาคต.
 แปลโดย บรรจง ชูสกุลชาติ และคนอื่น ๆ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
 , 2519.

- ภิญโญ สาธร. การศึกษา ปัญหาที่รอคนแก้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2530.
- _____. พัฒนาการเมืองโดยอาศัยการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เป็นเครื่องมือ. ประชาศึกษา 29 (พฤศจิกายน 2520): 24-31.
- _____. รัฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2530.
- ลิจิต ชีรเวคิน. วัฒนธรรมทางการเมือง การกล่อมเกลารเรียนรู้ทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เอกสารทางวิชาการหมายเลข 28, 2529. (อัดสำเนา)
- _____. วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.
- เลขาธิการรัฐสภา, สำนักงาน. รวมคำแถลงนโยบายรัฐบาลและรายชื่อคณะรัฐมนตรี คณะที่ 1-43. (อัดสำเนา).
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน. รวมคำแถลงนโยบายรัฐบาลและรัฐบาลและรายชื่อคณะรัฐมนตรี คณะที่ 42-50. (อัดสำเนา).
- วัชรินทร์ มัสเจริญ. แบบเรียนสังคมศึกษากับการกล่อมเกลารเมืองในสมัย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ : ศึกษากรณีความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. สนทนา 18. กรุงเทพมหานคร: พีระพัฒนา, 2520.
- วิชาการ, กรม. รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2503. วารสารการวิจัยทางการศึกษา 4(พฤษภาคม - สิงหาคม 2517): 2-3.
- วิชัย ดันศิริ. "การศึกษากับการพัฒนาความคิดทางการเมือง" ศูนย์ศึกษา 18 (ตุลาคม-ธันวาคม 2515): 89-97.
- วิทยากร เชียงกุล. รัฐประหารเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน, 2535.
- วิทย์ วิศทเวทย์. ปรัชญาการศึกษาไทย 2411 - 2475. กรุงเทพมหานคร: พันนี้พับลิชชิ่ง, 2526.
- วิสุทธิ ทัพแทน. ประชาธิปไตย แนวความคิดและตัวแบบประเทศไทยในอุดมคติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- วุฒิชัย มูลศิลป์ และ รุจยา อากาศ, ม.ร.ว. หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- ศิริเหม็นสภานักเรียน เดือนนำให้ตั้งหน้าเรียน. สยามรัฐ (21 มิถุนายน 2519): 7.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา โลกศึกษา เล่ม 1 ส 305 ส 306 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2527.
- ____. คำสั่งที่ 172/2520 เรื่อง ำให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2520, 25 มีนาคม 2520.
- ____. คำสั่งที่ วก. 161/2519 เรื่องการปรับปรุงแบบเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2519, 12 กุมภาพันธ์ 2519.
- ____. คำสั่งที่ วก. 259/2523 เรื่องำให้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524, 5 มิถุนายน 2523.
- ____. คำสั่งที่ วก.438/2520 เรื่องำให้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2520, 3 ตุลาคม 2520.
- ____. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 101 ประเทศของเรา 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- ____. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 102 ประเทศของเรา 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.
- ____. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 203 ทวีปของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- ____. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 204 ประเทศของเรา 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- ____. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 305 ส 306 โลกของเรา เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.
- ____. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 305 โลกของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.
- ____. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 306 ประเทศของเรา 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.1-2-3) พุทธศักราช 2503. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2508.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.4-5-6) พุทธศักราช 2503. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517.

- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520.
กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, 2520.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย หมวดวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520.
กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, 2520.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: จงเจริญ
การพิมพ์, 2520.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว, 2525.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518. กรุงเทพมหานคร:
แผนกช่างพิมพ์ โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร, 2518.
- ____. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 161/2519 เรื่องการปรับปรุงแบบเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2519, 12 กุมภาพันธ์ 2519.
- ____. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เพิ่มเติมรายวิชาในหมวดสังคมศึกษาหลักสูตร
ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518, 14 มีนาคม 2518.
- ____. หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดวิชาสังคมศึกษา ชุดวิชาหน้าที่พลเมือง-ศีลธรรม เล่ม 5 ตาม
หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาสังคมพุทธศักราช 2520. กรุงเทพ
มหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2521.
- ____. หนังสืออ่านเพิ่มเติมหมวดวิชาสังคมศึกษา ชุดวิชาหน้าที่พลเมือง-ศีลธรรม เล่ม 6 ตาม
หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาสังคมพุทธศักราช 2520. กรุงเทพ
มหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2521.
- ____. แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2520.
- ____. แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2521.

- _____ . แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2521.
- _____ . หนังสือประกอบการเรียนหมวดวิชาสังคมศึกษา ศีลธรรม ส 442 ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.
- _____ . หนังสือประกอบการเรียนหมวดวิชาสังคมศึกษา ศีลธรรม ส 543 ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2521.
- _____ . ประวัติศาสตร์ไทยสำหรับรายวิชา ส 421 ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.
- _____ . หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเทศของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2522.
- _____ . หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเทศของเรา เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2521.
- _____ . หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ส 203, ส 204 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2523.
- ศุภนิത്യ วัฒนชาติ. พื้นฐานการศึกษาไทย. อัญญา: โรงพิมพ์เทียมวัฒนา, 2520.
- สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มิตรนาราการพิมพ์, 2525.
- สวาท เสนาณรงค์ และคนอื่น ๆ. ภูมิศาสตร์ภูมิภาค ทวีปเอเชีย ส 411 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2521.
- _____ . ภูมิศาสตร์ ส 412 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคและเศรษฐกิจของไทย. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2520.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. วิธีการส่งเสริมให้เด็กมีอุดมการณ์แห่งชาติ. ประชาศึกษา 24(กุมภาพันธ์ 2516): 4-10.
- สันต์ ธรรมบำรุง. การสอนสังคมศึกษา ฉบับที่ 221. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, 2523.
- สัมภาษณ์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 19 (กุมภาพันธ์-มีนาคม): 14-26.

- สาโรช บัวศรี. การวางแผนเศรษฐกิจและสังคมและการนำมาใช้ในการวางแผนการศึกษา. ในสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ รายงานผลการสัมมนาการวางแผนการศึกษา ระดับชาติ 7-11 กรกฎาคม 2512. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2513)
- _____. การอธิบายเรื่องการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ใน การสัมมนานักปกครองและนักบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่นภาคกลาง ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ วันที่ 7-8 กุมภาพันธ์ 2521 กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (อัดสำเนา).
- สิทธิชัย ชาตานิติ. การศึกษากับสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2524.
- สิบบนน์ เกตุทัต. การปฏิรูปการศึกษา. รายงานฉบับสมบูรณ์ของคณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา เสนอคณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี (4 ธันวาคม 2517). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.
- _____. การศึกษากับความมั่นคงแห่งชาติ - การปฏิรูปการศึกษา. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 18, 2518 - 2519.
- _____. ทิศทางของการศึกษาไทย. วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. 12 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2521) : 5-6.
- สีปแสง พรหมบุญ. ประวัติศาสตร์ทั่วไป ส 524. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2523.
- สุกิจ เจริญรัตนกุล, บรรณาธิการ. วัฏจักรการเมืองไทย : เลือกตั้ง - รัฐประหาร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2524.
- สุกิจ นิมมานเหมินทร์. วิจารณ์แผนการศึกษาแห่งชาติ. ใน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ชุมนุมทางวิชาการ บทเรียนจากการจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา. รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่สาม สิงหาคม 2512. พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา. (ม.ป.ท.)
- สุจิต บุญบงการ. การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

- สุئیย์ สิ้นธุเคชะ. การศึกษาและวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (จินตามณี-หลักสูตรพุทธศักราช 2521 และ 2524). ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. (อட்சาเนา).
- สุพัตรา สุภาพ และคนอื่น ๆ . หนังสือเรียน ส401 สังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2536.
- เลขาธิการรัฐสภา, สำนักงาน. รวมคำแถลงนโยบายรัฐบาลและรายชื่อคณะรัฐมนตรีคณะที่ 1-43 (อட்சาเนา)
- อนุช อาภาภิรม. เยาวชนกับการเมืองการปกครอง. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 13 (ธันวาคม 2525 - มกราคม 2526): 42-43.
- อมรา เลิกเรียงสินธุ์. หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, 2529.
- อัมพร มีสุข. คำบรรยายเรื่องแนวคิดบางประการเกี่ยวกับ "การปฏิรูปการศึกษา" ณ ห้องประชุม โรงแรมสุโขมิตร 29 มิถุนายน 2517. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร: ประเสริฐการพิมพ์, 2519.
- อรรถพร พงษ์วาท. การศึกษากับการเมือง. วารสารสังคมศาสตร์ 11 (มกราคม 2517): 107-109.
- อุตร บุญไพโรจน์. โลกเปลี่ยนแล้วการศึกษาของเราจะไม่เปลี่ยน ?. วิทยาสาร 22 (ธันวาคม 2516): 44.
- อุทัย ดุลยเกษม. เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและขีดจำกัดของระบบการศึกษาในการเปลี่ยนแปลงสังคม. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 17 (สิงหาคม - กันยายน 2526): 14-17.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การศึกษากับการพัฒนาและความสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ. สระบุรี: โรงพิมพ์ปากเพรียวการช่าง 2, 2529.
- เอกกมล สายจันทร์. อิทธิพลทางการเมืองที่มีต่อการศึกษาไทย : นโยบายและการจัดการศึกษา. ศึกษาศาสตร์สาร. 9 (ตุลาคม - ธันวาคม 2523): 7-11. อ้างถึงใน
ชนิดา รักษ์พลเมือง. การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ รโอเตียนสโรตร์, 2532.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. "พุทธปรัชญา คือ ปรัชญาการศึกษาไทย". วารสารการศึกษาแห่งชาติ 18 (ธันวาคม 2526 - มกราคม 2527): 34-42.

_____. สรุปบทเรียนในการจัดการการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา. ใน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ชุมนุมทางวิชาการ บทเรียนจากการจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา. รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่สาม สิงหาคม 2512.
พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา. (ม.ป.ท.)

โจวาท สุทธนารักษ์. การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงสังคม. ใน สารี ทองธิว (บรรณาธิการ) การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงสังคม. (ม.ป.ท.) โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ฮาร์มอน, เอ็ม เจ . ความคิดทางการเมืองจากเพลโตถึงปัจจุบัน. แปลโดย เสน่ห์ จามริก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.

ภาษาอังกฤษ

Bob L. Taylor. Is Citizenship Education Obsolated?. Educaion Leadership 31 (February 1974): 447 อ้างถึงใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุกดีพันธ์. การเมืองของเด็ก กระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง . กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.

ประวัติผู้เขียน

นายฉลองโชค ประดิษฐ์สาร เกิดวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2512 จังหวัด
กรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีรัฐศาสตรบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2534 แล้วเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐศาสตรมหา
บัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2535

